

BASKETBALL
NEDERLAND

**INFORMATIEBLAD INDOOR
ACCOMMODATIE VOOR
BASKETBALL (5-5)**

Versie 1 mei 2024

Auteur: Pim Scherpenzeel – Stichting NISAV

Basketball (5-5) wordt voornamelijk in indoor sportaccommodaties zoals sporthallen en sportzalen gespeeld. Zo'n indoor accommodatie moet aan verschillende eisen voldoen om de sport op een juiste en veilige manier te kunnen beoefenen. Belangrijke eisen zijn er bijvoorbeeld voor de afmetingen van het speelveld, de obstakelvrije uitloopruimte rondom het speelveld, de basketbalinstallaties, et cetera. In dit informatieblad vindt u een verkorte weergave van de belangrijkste eisen. Het is een hulpmiddel voor iedereen betrokken bij de aanleg of renovatie van een indoor accommodatie waarin basketball wordt gespeeld.

Kwaliteitszorgsysteem van NOC*NSF en VSG

Voorheen werd bij het realiseren van sporthallen (vrijwel) altijd uitgegaan van de NOC*NSF-normen; ook wel de normen van ISA-sport genoemd. Deze normen zijn niet meer van toepassing. NOC*NSF en de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) hebben namelijk een nieuw Kwaliteitszorgsysteem gelanceerd. Meer informatie over dit systeem is te vinden op het platform www.sportinfrastructuur.nl. In het nieuwsbericht [Nieuwe gebouwgebonden voorschriften indoor sportaccommodaties](#) leest u meer over de implementatie van dit systeem voor sporthallen en sportzalen.

Stichting NISAV

De NBB heeft samen met de Nevobo (volleybal), het NHV (handbal) en Badminton Nederland de stichting NISAV opgericht. Deze stichting beheert voor deze vier sportbonden de eisen voor indoor sportaccommodaties en vertegenwoordigt de bonden in het Kwaliteitszorgsysteem. Voor meer informatie: www.nisav.nl.

Voor een basketbalvereniging is het belangrijk bij nieuwbouw of renovatie van een sporthal op de hoogte te zijn van de huidige set van eisen en adviezen. Elke basketbalvereniging kan hierbij ondersteuning krijgen van de experts van NISAV. Ook kan NISAV belijningstekeningen maken of de belijningstekeningen controleren die door architecten, sportvloerenleveranciers of inrichters worden gemaakt.

Eisen sporthal

In het Kwaliteitszorgsysteem wordt voor het realiseren van een sporthal onderscheid gemaakt tussen voorschriften, richtlijnen en aanbevelingen. Een voorschrift is een eis waarvan niet mag worden afgeweken, van een richtlijn mag alleen worden afgeweken als de afwijking goed is gemotiveerd en een aanbeveling is in feite een advies. Er zijn voorschriften, richtlijnen en aanbevelingen voor de verschillende ruimtes in een sporthal, zoals kleedkamers, douches, toiletten, toestelbergingen, et cetera. Hieronder gaan we in op de ruimte waar de sportvloer ligt, oftewel de zaalruimte.

Zaalruimte

In het verleden werden sporthallen gebouwd in vaste maten. Die maten waren vermeld in een tabel in een NOCNSF-normblad. Dit is de reden dat in vrijwel alle Nederlandse sporthallen de basketbalvelden die in de breedte-richting liggen, te klein zijn en/of onvoldoende ruimte rondom de speelvelden heen hebben.

Dat NOC*NSF-normblad is nu niet meer van toepassing en is dus vervangen door het Kwaliteitszorgsysteem. Momenteel is de eis dat de afmetingen van een sporthal moeten worden bepaald door de optelsom van de maten voor de speelvelden, de obstakelvrije uitloopruimte (achterlijn en zijlijn) en de opstelruimte voor de jurytafel en wisselerspelers. Ook moet rekening worden gehouden met de eventuele aanwezigheid van neerlaatbare scheidingswanden en het feit dat parallelle lijnen van velden niet mogen overlappen. Er zijn dus **GEEN STANDAARDMATEN** voor sporthallen meer.

De opdrachtgever van een nieuwe sporthal moet eerst bepalen hoeveel velden er voor elke sport gewenst of benodigd zijn; de afmetingen van de sporthal volgt daaruit!

Benodigde zaalruimte specifiek voor basketball

De NBB hanteert de volgende tabel voor de speelvelden per niveau:

Niveau	Senioren: Eredivisie	Senioren: Promotiedivisie + 1e divisie	Senioren: 2e en 3e divisie	Senioren: 4e divisie en lager
Onderwerp	Jeugd: Eredivisies in MU22, MU19, MU16, VU21, VU18 en VU16		Jeugd: Eredivisies in MU14, MU12 en VU14 + alle 1e divisies	Jeugd: 2e divisie en lager
Veldafmeting (minimaal)	28 x 15 m	26 x 15 m *)	26 x 15 m *)	25 x 13 m *)
Achterlijn: Obstakel- vrije uitloopruimte	2,00 m	2,00 m	1,50 m	1,50 m
Zijlijn: Obstakelvrije uitloopruimte	2,00 m	2,00 m	1,00 m	1,00 m
Opstelruimte voor jury, staf en wissel- spelers **)	4,00 m	1,00 m	1,00 m	1,00 m
Toeschouwers-capa- citeit (zittend)	300p	100p	100p	30p

*) De afmeting 26 x 14 meter is ook toegestaan.

) **LET OP: Bij één zijlijn van een speelveld moet naast de obstakelvrije uitloopruimte ook nog een opstelruimte beschikbaar zijn voor jury, staf en wisselspelers. De genoemde maten zijn hiervoor minimaal benodigd.

Bij meerdere velden naast elkaar, in de breedte van een sporthal, moet dus altijd rekening worden gehouden met de breedte van het speelveld, de obstakelvrije uitloopruimte (achterlijn en zijlijn) en aan één zijde de opstelruimte.

Voor drie speelvelden Senioren Promotiedivisie of 1e divisie (26 x 15 meter) naast elkaar moet een sporthal dus tenminste 60 x 30 meter zijn. Voor drie speelvelden voor Senioren 4e divisie-niveau is een sporthal van minimaal 48 x 28 meter nodig.

Uiteraard is het mogelijk om in een sporthal speelvelden met verschillende afmetingen aan te brengen. Ook kan gekozen worden voor een aparte trainingsopstelling. Meer informatie en verschillende indelingstekeningen zijn te verkrijgen bij NISAV.

Overige eisen specifiek voor basketball

1. De minimaal vereiste obstakelvrije hoogte boven een basketbal speelveld is 7 meter.
2. De kleur van de belijning is rood, RAL-nummer 3020. Hier mag gemotiveerd van worden afgeweken. Als in een sporthal zowel een centercourt basketbal als sidecourts worden aangebracht, is de richtlijn om het centrecourt in wit aan te brengen. Laat deze, elkaar kruisende, speelvelden nooit in dezelfde kleur aanbrengen!
3. Voor de basketbalinstallaties geldt dat de borden en de ringen op één speelveld aan beide kanten hetzelfde moeten zijn. Een veld met aan één kant een houten bord en aan de andere kant een perspex bord is dus niet toegestaan.
4. Verrijdbare torens moeten worden geborgd tegen omvallen. De voorzijde van een verrijdbare toren moet tenminste 1 meter achter de achterlijn staan en zijn voorzien van een veiligheidskussen/-padding.

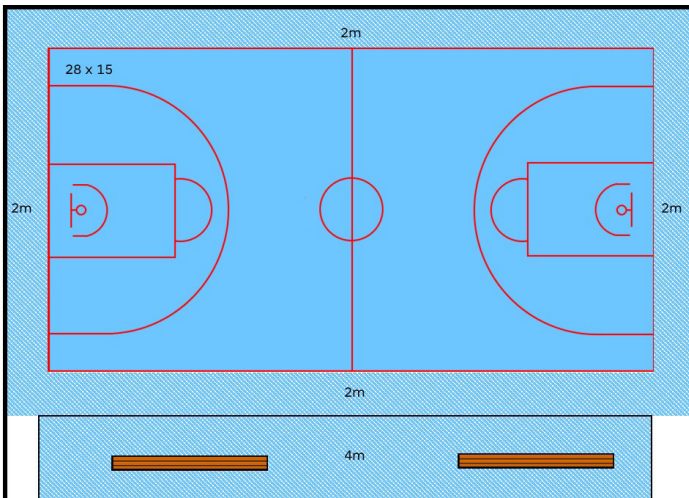
Bij NISAV zijn aanvullende documenten te verkrijgen voor de specifieke, gedetailleerde eisen voor backbordinstallaties, schotklokken, scoretafel, etcetera.

Kantine/horecagelegenheid

Een sportvereniging, in dit geval een basketbalvereniging, is meer dan een plek waar mensen sporten. Naast het faciliteren van trainingen en wedstrijden is een basketbalvereniging ook een plek waar mensen elkaar ontmoeten, vrienden (voor het leven) maken, vrijwilligerswerk doen, leren hoe met elkaar om te gaan en normen en waarden leren. Het sociale aspect van een basketbalvereniging is enorm belangrijk en zorgt daarmee voor sociale cohesie in een buurt, wijk en stad.

Om dat sociale aspect te stimuleren is in een indoor sportaccommodatie meer nodig dan alleen een goede sportvloer, kleedkamers en sportmaterialen. Een kantine/horecagelegenheid in een sporthal mag niet ontbreken. Dat is namelijk dé plek waar dat sociale aspect vorm krijgt: een ontmoetingsplek voor de leden en daarmee hét cement voor een bloeiende sportvereniging!

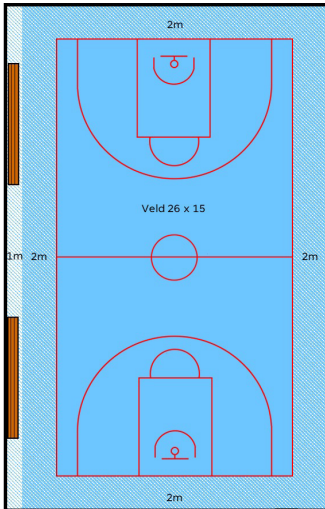
Illustraties veldafmetingen

Senioren Eredivisie en Jeugd Eredivisies (MU22, MU19, MU16, VU21, VU18 en VU16)

Veldmaat: 28 x 15 meter
Uitloop achterlijn: 2 meter
Uitloop zijlijn: 2 meter
Zone jury-staf-spelers: 4 meter

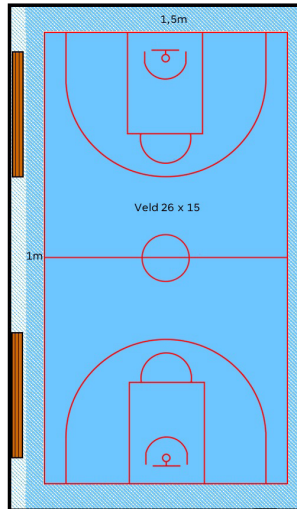
Benodigde ruimte: 32 x 23 meter

**Senioren Promotiedivisie/
1e divisie**

Veldmaat: 26 x 15 meter
 Uitloop achterlijn: 2 meter
 Uitloop zijlijn: 2 meter
 Zone jury-staf-spelers: 1 meter

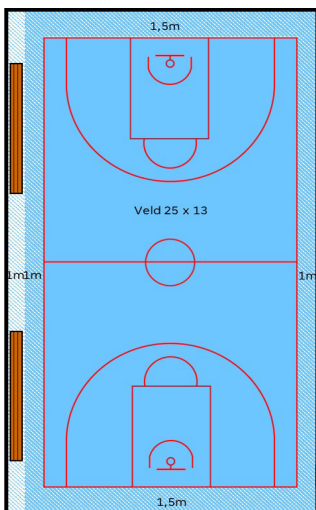
Benodigde ruimte: 30 x 20 meter

**Senioren 2e en 3e divisie,
Jeugd Eredivisies
(MU14, MU12 en VU14)
en alle 1e divisies**

Veldmaat: 26 x 15 meter
 Uitloop achterlijn: 1,5 meter
 Uitloop zijlijn: 1 meter
 Zone jury-staf-spelers: 1 meter

Benodigde ruimte: 29 x 18 meter

**Senioren 4e divisie en lager, Jeugd 2e
divisie en lager**

Veldmaat: 25 x 13 meter
 Uitloop achterlijn: 1,5 meter
 Uitloop zijlijn: 1 meter
 Zone jury-staf-spelers: 1 meter

Benodigde ruimte: 28 x 16 meter